

MURASZOMBAT és VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egyes évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
BALKANYI ERNŐ könyvnyomdája küldendő.

Felolvasó szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztési közlemények
lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasabos petítor egyszerű hirdetésnél 20
fillér, többszörös hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyitólír sora 50 fillér.

Üdv a magyarnyelvi bizottságnak.

Vasvármegye magyarnyelvi bizottsága ez ideig körüljárt, midőn ismét a vendvidéki iskolát látogatta, tegnapelőtt járásunk területére lépett, hogy meggyőződést szerezzen magának arról, vajon a mi jó vend-népünk ifjúsága mennyit tanult meg az édes hazai nyelvből.

Hazafias lelkesedéssel és szívünk mélyéből köszöntjük az apostol utat járó bizottságot, annak érdemes elnökét, vármegyei ügybuzgó alispánját és illustis tagjait, kik nagy elfoglaltságuk közepette tudnak maguknak pár napot szakítani, s nem lőrdőve a kényelmetlen utazás fáradalmaival ellátott közén, vármegyénk és messze déli sarkába, sorra járni iskolákat, óvodákat és számba venni azt, hogy mennyit haladt a magyarság ügye a lőtságnak.

Köszöntjük a magyar nyelvi bizottságot, mint járásunk magyarosodásának egyik leg-hatalmasabb tényezőjét. Kiküldetésüknek nagy erkölcsi tekintélye, és az érdemek megjutalmazására rendelkezésükre álló anyagi erő, rendkívül jelentős szerepet biztosít a bizottságnak a magyar cultura terjesztésében. Tanítók és növendékek megfeszített erővel iparkodnak tehetségük legjavát bemutatni s nemes versenyre kelve egymást akarják túlszárnyalni abban, hogy kinek ajának zeng folyékonyabban, csengőbben az édes hazai nyelv.

Hisszük és reméljük, hogy a bizottság fáradságos körútját ez idén sem fogja hiába tenni. Bizunk tanítóink lángoló hazafiságában és nagy buzgalomban és nem kételkedünk benne, hogy a bizottság mindenütt jól magyarul beszélő gyermekeket fog találni. És ha így lesz, akkor bő jutalmat fogja kapni ezen illustis társaság minden fádalmának és szívesen tűrte el az utazás minden kellemetlenségét.

Ügy legyen! Isten hozta a magyarnyelvi bizottságot körünkben!

A Dunántúli Közművelődési Egyesület évi közgyűlése és evkönyve.

Az ország egyik legnagyobb közművelődési egyesülete a Szell Kálmán, Pallavicini Ede ögróf és Rakosi Jenő vezetése alatt működő Dunántúli Közművelődési Egyesület június 8-án Budapesten az Újvárosi közgyűlési teremben tartja meg évi rendes közgyűlést, melyre az egyesület főtákar irodája Budapest VII. Dohány utca 39. I. 7. adja ki a kedvezményes vasúti jegy váltására szóló igazolványokat. A dr. Fodor Oszkár főtákar szerkesztésében megjelent hatalmas evkönyv, mely a DKE utolsó évi munkásságáról beszámol, megemlékezik az Országos Közművelődési kongresszus ama fontos eredményéről: hogy megalakult a nemzetiségi mozgalmak és támadások ellensu-

lyozására az „Országos Közművelődési Tanács”, mely hazánk valamennyi kulturális testületét s egyesületét egy egységes közművelődési programban összefoerasztja. E tanács megalakulása a DKE öntudatos kulturpolitikájának elismerését is jelenti egyben, mert az országos fontosságú kulturforum elnöke Szell Kálmán, a DKE első elnöke s mai díszelnöke került; az ő nemzeti kulturpolitikája vezette egyetünk egész működését és az egész Dunántulnak diadala az, hogy most az új ország ezen hatalmas új kulturszervezetének vezetését Szell Kálmán vállalta el.

Mindama kulturai mozgalmakban, melyek a lefolyt évben szerepet játszottak, a DKE is kivette a részét. A lefolyt esztendő az erőgyűjtés szempontjából öröndetes eredményekkel járt. A tásadalom mind szélesebb körökben kezd érdeklődni a DKE munkássága iránt, mely Szell Kálmán, Pallavicini Ede ögróf és Rakosi Jenő irányítása mellett a Dunántul tizenegy vármegyéje területén egyre intenzívebben gyakorolja áldását működését. Az 1908. év során 18 alapító, 8 pártoló és 509 rendes taggal gyarapodott a tagok létszáma.

Beszámol a jelentés a soproni kultúrnapról, mely fényes bizonyosága volt annak, hogy a soproniak együtt éreznek azokkal az elvekkel és törekvésekkel, amelyek a DKE-t két évtizedes fennállása során vezették. Fentartotta az egyesület a rárközi (Fehérm.) a városi (Veszpremi.) a vipaczi (Soproni.) a szari (Fehérm.) a tarjáni (Komáromi.) kisdödvödvöket, segítette a Soproni Irodalmi és Művészeti Kör gyermektelepítési akcióját, mint új falusi népnyelvű intézményt a Dunántuln a népkademiákat is meghonosította. Eglyelőre Komárommegyében kezdte s támogatja ezeket szervezőket Kertész Ferencet, ki eddig öt közegben alapította meg s összesen mintegy 80 népszerű ismeretterjesztő előadást rendezett. Munkájában az Uránia Egyesület vetített képekkel, a közoktatásiügyi miniszterium a DKE feltérjesztésére pedig államsegéllyel támogatja. A magyarnyelvi tanításban kifaradt tanítók és papok segélyezésére 2000 koronát fordított, azon összegeken kívül, amelyet a Somogyvármegyei Közművelődési Egyesület is célra kiosztott.

Öt közművelődési egyesület munkálkodott a lefolyt évben azon nagy nemzeti célok megvalósítására, amelyek érdekében a Dunántul Közművelődési Egyesület tevékenykedik a Dunántul tizenegy vármegyéjének területén a műveltség terjesztésére és a közjólét emelésére. A Komárommegyei és Városi Közművelődési Egyesület elén Sarközy Aurél kir. kamarás, mint elnök és az év egy részében Lőrinczy György kir. tanfelügyelő, mint főtákar fejtett ki áldatos tevékenységet, de nagymérvű tanfelügyelői elfoglaltsága miatt az adminisztrációs teendőkörrel visszalépett, s ekkor Witasek Károly tb. megyei főjegyző választotta meg, aki ugyanabban a szellemben vezető tovább a Komárommegyei és Városi Közművelődési Egyesület ügyét, amelyben Lőrinczy György, a hazai irodalomnak büszkesége és az ország kulturmozgalmának egyik legrégibb harcosa, a kipróbált kul-

turgyegegyesületben a közművelődési feladatok megvalósítását annyi lelkesedéssel és eredményes munkával törekedett. A Komárommegyei és Városi Közművelődési Egyesület működésének értékes jelentését meg Lőrinczy György kir. tan. tit. alelnöknek választotta meg a komáromi főkegyelet, alitotta össze és az egész terjedelmében az evkönyvben foglaltatik. A Somogyvármegyei Közművelődési Egyesület elén Kapotsky Jenő főispán és dr. Andorka Elek főjegyző állnak, kik az igazgatósággal egyetemben irányítják a fontos főkegyesület működését, amelynek nem egy jelentős eredményéről számol be. A Pecs-Baranyavármegyei Közművelődési Egyesület gróf Benyovszky Moric és Erreth János főispánok vezetésével intenzívebb működést szintén ez évben kezdette meg. A Zalavármegyei Közművelődési Egyesület nemzeti munkájának legújabb műhelye, ritka lelke tevékenységgel kezdte meg agitációját gróf Bathányi Pál főispán és dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő vezetése mellett.

Gróf Széchenyi Viktor főispán már megindította a Fehérmegyei és Szekesfehérvár Városi Közművelődési Egyesületnek szervezésének munkálatait, s így e főkegyesület is a megvalósítás stadiumához közeledik. A Fehérmegyei Irodalmi és Közművelődési Egyesület pedig megindította a tárgyalásokat, hogy egyesületünkkel szorosabb kapcsolatba kerüljön. Szekhelyet az egyesület Szekesfehérvárra helyezte át és így legközelebb a vármegyében is lényeges szerepe lesz a vármegyei kulturgyegegyesületnek. Az évben megalakult Veszpremi Magyar Közművelődési Egyesület azonban nem kívánt a DKE-hez csatlakozni.

Gyarapította a lefolyt évben a Dunántul könyvtári hálózatait is az egyesület, amennyiben már 106 nép vándor és gazdasági népönknyvtár fölött rendelkezik a DKE, amely mindezekből is jelentékeny és sikeres eredmény tevékenységet fejtett ki a hazai irodalom terjesztése és az által a nép művelődésének emelése érdekében. A Komárommegyei könyvtár segélyezésén kívül 250 korona könyvtárkezelői jutalmat folyósított és pedig Polesinszky Emil tanító Csaktornyai 100 kor. Búrjan Gyula közjegyző Bezedek 50 kor. Szalay Sándor tanító Gindli-Csaiad 50 kor. Arany János közjegyző 50 korona jutalmat kaptak. Az Egyesület vagyonállománya 161533 kor. 73 fill. és az 1909 évi költségvetésarányát 54855 kor. 43 fill. kulturális kiadást előirányoz.

De a DKE hivattól vezéreinek nemes törekvésait és hazafias buzgalmaikat eredmény csak akkor kiserheti, ha az egész országnak társadalmi érdeklődéssel és hazafias segélyezéssel támogatja azt és erre lelkesedni tudnak, a fontos feladatokat teljesítő DKE támogatásairól. Adományokat lapunk is az egyesület céljaira elfogad.

A DKE-t en a tagok kötelezettségei a következők: a) az örökös tag legalább 200 K. alapítványt tesz s legfeljebb 5 év alatt befizeti; b) alapítót tag legalább 200 K. alapítványt tesz, s azt 5 év alatt befizeti; c) pártót tag legalább 5 egymásután következő évre évenként 20–20 K. fizet.

tesére vállalt kötelezettséget: c) a gyámolítótág az, aki a d) alatt említett tagsági díjnál kisebb összeggel vagy adománnyal járul az egyület céljaihoz.

A tagsági díjak és adományok a Magyar Leszámláló és Pénzügyi-Bankhoz (Budapest Dorottya u. 6. sz.) küldendők.

Tűzoltó közgyűlés.

Pünkösdvásárnapján d. e. 11 órakor az állami iskola egyik termében a Muraszombati Önkényes Tűzoltó Egyesület rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a működő tagok közül igen sokan, míg a pártoló tagok sorából csak nagyon kevesen jelentek meg.

A gyűlést Pósfay Pongrácz elnök vezette, aki üdvözlővén a közgyűlés tagjait, miután a határozatképességet megállapította, s a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Czifrák János és Takáts R. István tagokat felkérte, az ülést megnyitotta.

A közgyűlés főtárgya az újjászervezés előtti időszakból fennmaradt és elintézetlen számadások tárgyalása volt. Fasching Győző volt pénztáros számadásait a közgyűlés rendben találta s neki a felmentését a szokásos fenntartással megadta, ellenben a volt főpáncsok — aki szintén kezelt pénzt — már nem adott ilyen számadást, miért is a közgyűlés határozattal felhívta, hogy 30 napon belül terjesszen rendes számadásokat elő.

Előadta ezután az elnök, hogy a Vasvármegyei Tűzoltó szövetség június 29-én évi rendes közgyűlést Muraszombában fogja megtartani, és indítványára az ünnepség rendezésének teendői a választmányra bízott. Tudomásul vette továbbá a közgyűlés dr. Sömen Lajos főpáncsoknak abbéli előterjesztését, hogy a választmány határozatához képest az egyenruhák beszerzése folyamatban van, s azok árát a tagok, a gyakorlatok látogatásával törlesztik.

Majd dr. Sömen Lajos főpáncsoknak aki ideiglenesen a pénzt kezelte, adott számat az egyesület kiadásairól, és a közgyűlés neki a felmentést megadta és egyben a pénzkézelést a pénztárnokok Malacsics Józsefnek át adta.

A tárgysorozat következő pontjában Pósfay Pongrácz főszolgabíró, hivatkozva kokros elfoglaltságára, és arra hogy csak ideiglenesen vállalta el az elnökséget, állásáról lemondott, s maga helyett dr. Czifrák Jánost ajánlotta. A közgyűlés igen élénk tülkötözött a lemondás ellen, s azt sehogysem akarta elfogadni, de miután Pósfay Pongrácz kijelentette, hogy szándéka hajthatatlan, egyhangulag dr. Czifrák Jánost választották meg.

Dr. Czifrák János megköszönte a bejelét helyezett és neki előlegezett bizalmat, az elnöki tisztséget elfogadta és azon kérte a tüzoltókat, hogy szép jelszavukhoz „Egyesült erővel a vesz idején“ híven dolgozzanak és munkálkodjanak az egyesület felvirágztatásán, amely a legnevesebb célt szolgálja embertársaink élet és vagyonbiztonságát.

Dr. Sömen Lajos főpáncsoknak, a testület ezen igazán és teltőre vezére, szintén bejelentette lemondását, de közgyűlésnek sikerült őt a lemondás visszavonására rá bírni.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Az állami iskola gondnokságának ülése.

Múlt szombaton d. u. 1/6 órakor a muraszombati állami iskola gondnoksága ülést tartott, amelyen az elnök Pósfay Pongráczon kívül részt vettek: dr. Czifrák János, dr. Geiger Arthur, dr. Ritscher Samu, dr. Sömen Lajos, Szlepecz János, dr. Schweiger Albert és Takáts R. István igazgató, mint előadó.

Az elnök üdvözlése után Takáts R. István előterjesztette, hogy az 1908/909-ik iskolában 286 növendék volt, s a gondnoksági tagok többség megfoglalták az iskolát. Felhatalmazást kért oly irányú előterjesztéshez, hogy azon gyermekek részére, akiket szülők magyar vidékre akarnak vinni már májusban bizonyítványt lehessen adni. A kérdés körül élénk eszmecsere fejlődött ki, melyben a jelenlévő gondnoksági tagok mind részt vettek, s végül abban állapodtak meg, hogy az igazgató egyelőre 2 évi próbaidőre kerülje az engedélyt.

Jelentette továbbá az igazgató, hogy az óvodát 162 gyermek látogatta, és hogy a miniszterium az egyik tanterembe új padokat engedélyezett. A régi padokat nyaront az udvaron foglalt felállítani s felváltva egy-egy osztály a szabadban fog tanulni.

Az osztályviszogatásokat a III. IV. V. és VI. osztályban a magyar nyelvű bizottság vizsgálataival együtt június 7-én u. tartják meg, míg az I. II. osztály vizsgái 15-én lesznek. Az I. osztályba dr. Sömen Lajos, a II. osztályban dr. Ritscher Samu fognak előkölni. A záró ünnepély június 16-án lesz meg, slődkiallással kapcsolatban.

A jövő évben a következő beszámoló szerint fognak tanítani: I. osztály Sch. Fehér Ilona, II. osztály Takáts R. István, III. osztály Molnár János, IV. osztály Csizsármé Olasz Terka, V- VI. osztály Richter József.

Előjegyzéseket az 1909. 10. tanévről már a tanév végen elfogad az igazgatóság amíg a beiratások a jövő tanév megkezdése előtt lesznek. A tanév szeptember 13-án nyílik meg.

A jövő iskola évben életbe lépven az ingyenes tanításról szóló törvény a növendékek már tandíj nem fizetnek, hanem csak 50 fillér beiratási illetéket, amelyből a könyvtárak fognak gyarapodni Takáts igazgató javaslatára elhatározta a gondnokság, hogy kerüi fogja a tanfelügyelőseget, engednie meg, hogy még 50 fillért szedjenek, amelyből a növendékek összes írószere szükséglete fedezhető lenne.

Több tárgy nem lévén az ülést véget ért.

A „Muraszombati Járás Gazdakör“ választmányi ülése.

A gazdakör választmánya múlt hó 29-én Szombaton délután 3 órakor az egyesület hivatalos helyiségében ülést tartott, a melynek tárgyat a folyton tartó takarmány insee kérdése képezte.

A ülésen gróf Bathányi Zsigmond országgyűlési képviselő előadta a rész részt vettek Kováts István alelnök, Antauer József, dr. Czifrák János, dr. Horváth Pál, Kardos József, Mintsek Gáspár, Pósfay Pongrácz, dr. Skrícz Mihály és Vratartis Iván választmányi tagok, Takáts R. R. István titkár, Kacsó Ferenc s. titkár és Malacsics József pénztáros.

Gróf Bathányi Zsigmond elnök Ömeltsága nagy vonásokban vázolta a járásunkban folyton tartó szomorú gazdasági helyzetet. Előadta, hogy több ízben járt a Földmívelésiügyi Miniszteriumban, hogy a tavalyi insee esztendőre megígért államsegélyt kistérge, de e tárgyban az ügy tanulmányozásán kívül, eredményes má napig sem történt.

A választmányi agilis elnökének közlöt célzó faradozatát köszönettel vette tudomásul és sajnálatát fejezte ki, hogy határszeli nagy járásunk gazdasági érdekének megóvása érdekében a felsőbbség eddig oly intézkedéseket nem tett, mely a súlyosan meglátogatott gazdaközönségünk napról, napra növekedő panaszait lett volna bírnia enyhíteni. Pósfay Pongrácz főszolgabíró indítványára elhatározta a választmány, hogy utoljára még megkísérli, hogy ismétlenül kerelmel fordul a nagymeltságu Miniszteriumhoz a megígert kormány segély kiutalása végett.

Ismetelten felsorolja kérvényben időrendi sorrendben azt a mit a magas kormány intenciójának érdekében a takarmány insee actio érdekében jónak tenni vélt. Felhívja a figyelmet a Földmívelésiügyi Kormányának, hogy mely óriási pusztítást okozott az insee a járás virágzó állattalományához. Kerte, könyörgött a Miniszterhez, hogy az insee napjainban ne hagyja el járásunk tőrekvő gazdánépt, nehogy az elkieseredet tölpontra hágjon.

Kérvényben felmentti az egyesület azt is, hogy ellenük már is vadak hangzanak el, az egyesület 25 éves tevékenységének jutalma, a további működés teljes ignorálása lesz, hitélet a nem előtt elveszt, de elvész virágzó állattenyesztésünk is s jó magyar érzelmi vend nyelvű határszeli népünk között óriási mérvben fog elharapozni a bizalmatlanság minden közhasznú magyar intézményünk iránt.

Az ily értelemben szerkesztendő kérvény elkészítésére Kacsó Ferenc s. titkár bízta meg, míg a folyó évre kérendő új segély iránti folyamodás elkészítésére Kováts István gazdaköri alelnököt kerte fel, mint a ki indítványozta, hogy tekintettel a már most mutatkozó rossz természeti viszonyokra, kéreksek ez évre is anyagi támogatás.

A kérvényeket meg e hét folyamán felterjesztették az illetékes Miniszteriumhoz.

HIREK.

— A magyar nyelvű bizottság 5-én szombaton este városunkba érkezett.

— Dr. Vratartis Iván, ügyvéd nejével f. hó 4-én olaszországi nászútjára haza érkezett.

— Lenarsich Imre, eszendi segédlelkész a napokban kitűnő sikerrel tette le a kánonjogi doctorátust.

— Személy változás az adóhivatalnál. A pénzügyminiszter Günther Matyás adóhivatalnokot saját kerelmére Nagybecskerekre, helybe pedig onnet Grünzeig László adóhivatali segédet Muraszombathoz helyezte át.

— Új hivatali beosztás adóhivatalban. A muraszombati m. kir. adóhivatalban június, július és augusztus hónapokban a hivatalos órák reggel 7 óráról 1-ig tartanak. Pénzkezelés 7—12-ig.

— Esküvő. Vég György, földbiroks f. hó 3-án tartotta esküvőjét a muraszombati ág. ev. templomban Czipott Ilonkával, Czipott József martonhelyi kereskedő kedves leányával.

— Esküvő. Pünkösdvásárnapján esküdött örök bűséget Unger Antal budapesti kereskedő Ehrenstein Hermánának a helybeli izr. templomban.

— Levél a Szerkesztőhöz. Melyen tisztelt Szerkesztő Ur! Szíves volt kéresemre f. évi május hó 30-án megérni lapjában közlése tenni, hogy 100 db lepkéért 10 fillért adok, a felhívásnak a szó teljes értelmében eredménye nem volt mert egy sztibori gyereket kivéve, aki 1000 db. lepkét között, több lepkét nem kaptam, de hálá istennek annál több lepké fejet hoztak, melynek számat — nem fogadva el a gyermekek bemonadást — 20.030—25.000 drba becsülök. Tekintettel az idei hernyót terjesztő igen sok lepkekre, ez csak egy csep a tengerből és én mégis úgy vélem nem vesztet karba kiadásom és ez elégteltem vettem. Tisztelettel Acel József kir. jltör.

— Holdfogyatkozás. Csütörtökön ejel egy es három óra között nálunk is látható teljes holdfogyatkozás volt, Városunkban számosan jöttek össze örökre s ifjak, hogy a ritka szép természeti tümenyét végig nézzék. Öregből s fiatalból pampus alatt levo feriek is kimenőit kaptak e címen. Hogy meddig szemlélték a holdfogyatkozást, azt az e miatt beállt sötétségben meg tudni nem lehetett, a jelenlévők közül pedig senki sem hajlandó erre az indiseret kérdésre választ adni.

— Verekedő cigányok. Pünkösdtől hetfőn délután 10 és 11 óra között egy cigány csapat mulattott a Templom-utcai Türk vendéglőben. Mikor már jól beszédtek a külföldi szeszcs italokból, az utcán rájuk virakozó társakkal olyan verekedés rogtónőztek, hogy az egész utca népe össze sereglett őket nézni. A férfiak egymást a földre terelve verekedtek, az asszonyok pedig egymás haját tépve futottak az utcán végig. Egy negyed órárt tartott körülbelül a cigány háború. Fáró ivadéka a legnagyobb ravaszsgal tamadt egymásra. Egyik asszony a másik mitsém sejtő és a földön es nagolással elfoglalt társának megfogta feltűzött kontyát s fejet adog razta, míg a hajtók kiestek s erre a bekésenülő cigány asszonyt is elhagyva a türelmet felkelt s hatalmas polonákat mert ellenfele arcára. Végre is a szolgabírósi börtönre s egy rendőr jöttek az utca esendjét zavaró cigányok lecsendesítőre, s bekisértek őket a szolgabírósi fogházba. Ott majd elveszik a kedvüket egyidőre a verekedéstől.

— A ki legjobban szerkesztett, teljesen független napi lapot jártni óhajt, fizessék elő Az Újságot! Előfizetési árak: Egy évre 28 K. Fél-évre 14 K. Negyedévre 7 K. Egy hónapra 2.40 K. Az Újság terjedelme rendszeren 28—32—36 oldal. Vasárnap és ünnepnapokon 60—100 oldal. Megrendelési cím: Az Újság kiadóhivatala Budapest, VII. kerület, Rakóczi-ut 54 szám.

— Az ország legnagyobb partelepének egyike a Boha-fele teleglazárak, melyek a mellett, hogy sok ezer munkásnak állandó keresetet nyújtanak, a hazai iparnak dícsőseget is szereznek. A Boha-fele szab. természetes vörös fedelesepek általános kedveltségnek örvendenek.

— Vendéglősöknek nélkülözhetetlen könyv „Az új bortörvény“ és az új bortörvény értelmeben kiadott bejelentési lapok. Kapható: Balkányi Ernő könyv- és papírkedvesében Muraszombat.

A Divat.

— A Divat Újság-ból. —

A mikor egy új évszázad köszönt meg bánk, mely hozzá magával a divat változásait, csak győzzünk eligazodni a sok levesten, melyek egy része elragadtatással teli és dicsőre az új divatot, míg a másik része ugyanilyen mértékben szidja, gáncsója, mint a melyhez hasonló izlésteleneséget még soha senki sem látott. És ezzel szemben mi úgy vagyunk, hogy orvduink a dicsőreket és nem tehetünk róla, ha az új divat valakinek nem tetszik.

A divatot nálunknál hatalmasabb tényezők csinálják, a mindenható párisi „alkotók” és a mi dolgunk, hogy módosítsuk, enyhítsük az évről-évre mindinkább lábra-kapott túlzásokat. A Divat Újság talán egyetlen e téren, mely úgy tervezte a kepeit, hogy azokból mindenki kiválaszthatja a legdivatosabbat, de azért izléseket és célszerűt is.

Különösen a preszensz divatot eri dicsőre és gáncs majdnem teljesen egyforma arányban. De könnyen meg is érthetjük. Amennyire mesésen illik a karcsú, sugár terméret, annyira nehéz ki-sebb, teltebb formákra alkalmazni. Most mindenki várja a teljes atalakulást, csak hogy az olyan gyorsan, a mint szerelnék, vagy gondolják, nem fog vegyemenni. Az elégedetlenkedők különben is meggyűgathatjuk azzal, hogy a divat krónikájában az ilyen krízisek nem ismeretlenek; gondoljunk csak a krinolínra, meg a turnüre; elég bizarr divat volt mind a kettő és az akkori hölgyek mégis hódoltak neki. Hogy mielőtt megadták magukat a divatnak, fel voltak-e habordva, arról hiteles bizonyítékunk nincs, legfeljebb csak azt tudjuk, hogy az átmenet nem volt hirtelen és egy-egy gondolatnak volt ideje bőven a megérésre. Ma vagy divatos valami, vagy a divatját multa; közepűt nincs. Sietve élünk, sietve élünk, sietve fogadunk és sietve vetünk el mindent.

Ezzel szemben a Divat Újság nem tehet egyebet, mint hogy megfellelni igyekszik minden istenek és szükségletnek, de hogy olyan divatot diktáljon, mely teljesen elter az urakodó divattól, azt nem teheti, mert nem akadna senki, a ki azt kövesse.

A Divat Újság június 1. számában van néhány bizarr kép, mely egyenesen a párisi minták után készült. Ki mondhatja egy-egy „moyen âge” ruhára, hogy nem szép? Csak az, a kinek a termétere nem illik. Am azok aztán keressek a nekik megfelelőbbet, találnak eleget, mert van am sok nem egyben dolgozott ruháinknak is.

Mivel pedig azt reméljük, hogy végre csak lesz nyár is, nagyon sok szép, célszerű és legdivatosabb fűrdőruhát is mutatunk be, nagyokunk és kicsiknek egyaránt. A legszebbet is elkészítheti kiki otthon, mert a szabásmintát és a szövég-magyarázatot megadja erről a legérseztesebb utasítást.

A kalapok ezerfelé, vigyázzon hát mindgeki, a ki válogat belőle, nehogy mert közben tetszősnek találja, olyat tegyen fel, a mely már sehoggy sem illik az arához, mert a mennyire emeli az arcot egy-egy jól megvalogatott kalap, annyira árthat a szépségnek, az összenyomásnak a nem megfelelő.

— Divat Újság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedve postán való széküldessel, két korona 20 fillér. Előfizetni legelyszerűbben a kiadivaltalba intézett postautalványon lehet. A Divat Újság kiadivaltal Budapest, VIII., Rókk Szilárd-utca 4. sz. házban van.

Nyilttér.*

1908. B. 756/3. sz.

Ő Felsége a Király nevében.

A muraszombati kir. járásbírósg mint büntető bíróság a becsületsértés vétségével vádolt dr. Lamm Antal elleni bünyádi ügyben Muraszombathban 1908. évi december hó 22-én Schedl Nándor kir. járásbírósg díjoknak, mint jegyzőkönyvezetőnek, dr. Vratartis Iván ügyvédnek, mint Vidákovics Béla főmagánadvó képviselőjének s dr. Lamm Antal vádlottnak részvételével megtartott nyilvános tárgyalás alapján, a vád és védelem meghallgatása után következőleg

*) E rovathoz közlöttékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

íttel:

Dr. Lamm Antal, 29 éves, ev. ref. vallású, péterfai születési, muraszombati lakos, magyar honos, nős, 2 gyermek apja, nagybíró, 400 000 korona értékű vagyonnal bír, a es. és kir. 5 sz. huszarezred tartalékosá vádlottat bünsnek mondja ki a Btk. 261 §-ában meghatározott becsületsértés vétségében, melyet az által követett el, hogy egy Radkersburgban kelt, Muraszombathban feladott s ugyanott kézbesített levelében 1908. évi december hó 7-én a következőket írta Vidákovics Béla uradalmi számtartó budapesti lakosnak: „mután én júnusban magának egy serto levelet írtam és Ön erre amik idején nem reagált. — a mi elég vastag bőrrege mutat — hanem úgy vélte, hogy egy novemberben írt s szemtelen level az a sertoest magáról lemossa, kijelentem, hogy jövőben magától semmit nem veszek sertoestnek és arra sem tartom érdemesnek, hogy seggbe rugjam.” és ezért őta hivatkozott §-a alapján az 1892. XXVII. t. cz. 3-ban megjelölt czelokra fordítando, az ítelet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizendő igazolt behajthatatlanság esetén a Btk. 53 §-a értelmében harmincz (30) napi fogházra átváltoltatandó. Haromszáz (300) korona pénzbüntetésére ítelem. Kötelez ezen felül őt arra, hogy 25 korona ügyvédi képviselői költséget az ítelet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett Vidákovics Béla főmagánadvó részére megfizessen s az esztelg felmerülő s a bünyádi eljárási atálynálból előlegezendő bünyági költséget a m. kir. államkincstár részére az 1890. XLIII. t. czikkben megírt módon és időben ténstse meg. Elrendeli egyttal a kir. járásbírósg, hogy jelen ítelet jogerőre emelkedése után a Muraszombathban megjelölt „Muraszombat és Videke” cz. helyi lapban a vádlott költségére egész terjedelmében indoklással egyttel tettessek közbe. A büntetés végrehajtását nem fűggeszti fel.

Indokolás.

Nem vitás, mert hiszen a vádlott maga is beismeri, hogy az ítelet rendelkező részében ismeretett levelet vádlott írta a főmagánadvóhoz, de aival védekezik, hogy főmagánadvó neki alkalmazott volt, a ki saját kerelmére az 1908. ev. tavaszán a felmondási időn belül elbocsátott szolgálatából s csak később tudta meg, hogy főmagánadvó gróf Szapary Lászlónál kapott alkalmazást. Ugyancsak később tudta meg azt is hogy ugyancsak a főmagánadvó van megbízva a gróf Szapary Lászlóval fennálló bérleti viszonyban folyó ügyei lebonyolításával. Minthát pedig főmagánadvó ez által alba a helyzetbe jöhetett, hogy vele szemben oly dolgokat kifogásoljon, a melyek nála volt alkalmaztatása idején ő maga csinált, eljárást nem tartotta korrektnek s vele ményét egy erlyes serto levelben meg is írta neki. Főmagánadvó azonban a levele nem reagált, bár vádlott saját előadásra szerint megírta neki azt is, hogy tisztelők közlegényekké vedlett egyneknek elteztet adni nem szokott, neki azonban rendelkezésre áll. A további érintkezés főmagánadvóval megakarnan szakítani üzleti ügyekben, akként intézkedett, hogy az őt érdeklő leveleket ügyvédjehez dr. Sömen Lajos ügyvédhez küldjek, most ő es nevezett ügyvédje után bonyolítja le a berhelő folyó ügyeit. Főmagánadvó a dr. Sömen Lajos ügyvédhez 1908. évi november hó 12-én írt levelében üzleti dolgokon kívül személyesedik, s mivel töle levágás elégetlett azért, mert annak adására őt követelemnek tartotta, nem vehetett, hogy mint tartalékos tiszt katonai felsőbbesége előtt fedve legyen, írta az incriminált levelet s így annak megírásával a mai társadalmi fellegos okozta erkölcsi kényszer hatása alatt állott. E védekezést azonban a kir. járásbírósg mente-istől okul nem fogadta el, mert oly társadalmi fellegost, mely szerint valamely valódi nagy vélt sertes csak párbajjal, avagy a vádlott által használt módon volna csak megvártható, mint törvény által tiltott íteletével nem sanctionálhat. Minthogy az incriminált levelében foglaltak az emberi méltóság lealacsonyítására alkalmasak, megvála-kozt s így a Btk. 261 §-ában meghatározott becsületsértés vétségének tényálladékat megállapítják, vádlottat ebben bünsnek kimondani s megbüntetni kellett. Vádlott beismeri, hogy a szóban forgó levelet azért előttemeztette két tanuval, hogy a mennyiben főmagánadvó az abban foglalt serte-kekről elteztet nem venne, a sertesekre nevezve legyen bizonyítéka, czéja lévén az, hogy a muraszombati Casinoból leendő kizáratása iránt tesz indítványt s ebbeli szándékától csak akként áll

el, mert időközben olyan információt kapott, mely szerint főmagánadvó a casinoban nem tagja. A büntetés kiszabásánál ezt a körülményt valamint azt, hogy vádlott mint intelligens és jogvezétt ember esekelménye jogkövetkezményeit fokozott mértékben tudta mérlegelni, továbbá, hogy főmagánadvóban az itteni társadalom közbecsülésében szeretetben álló tagját serteette meg indokolatlanul, súlyosító körülményekül számítottá be terhere annak figyelembe vételével s tekintettel vagyonos-voltára a rendelkező részben írt összegű pénzbüntetést talalta bünsösseggel arányban állónak. A bünyági költségekben való marasztalás a bünsöség folyamánya; az az iranti rendelkezés a B. T. 479. 480. §-ai az ítelet hírlapi közzétételére vonatkozó rendelkezés pedig a Btk. 277. §-án alapul. A büntetés végrehajtásának felfüggesztését kizáró törvényes ok nem forog ugyan fenn, azért azonban nem meríttek fel oly különös méltánylást érdemlő okok sem, melyek a felfüggesztést indokoltá tettek volna, sőt tekintettel arra, hogy vádlott ellen becsületsértés vétsége miatt 1908. B. 542 sz. alatt bünyádi eljárás volt folyamatban, az 1908. B. 692/2 sz. alatt kelt, meg jogerőre nem emelkedett ítelettel pedig beismeres alapján becsületsértés vétsége miatt mégis büntetett, s tekintettel vagyonos állapotára valószínűlten, hogy a büntetés feltétele elengedése javító hatással lenne rá nézve a jövőben. Ezért a végrehajtás felfüggesztését mellőzte a bíróság. Muraszombath, 1908. évi december hó 22-én, dr. Szász Ferenc kir. albiró sk.

Ezen ítelet jogerős és végrehajtható.

Muraszombath, 1909. évi június hó 3-án, Saary József kir. jbró.

2493 Bant. 1909. szám.

Ő Felsége a király nevében!

A szombathelyi kir. törvényszék mint felelviteli bíróság becsületsértés vétségével vádlott dr. Lamm Antal ellen folyamatba tett bünyádi ügyet, melyben a muraszombati kir. járásbírósg 1908. évi december hó 22-ik napján 1908. B. 756/3. szám alatt íteletet hozott a vádlott által bejelentett s irásban is indokolt felelkezése folytán dr. Rasky József kir. törvényszéki bíró előkötötte által Auer Karoly és Soos Béla kir. törvényszéki bírák, valamint dr. Morvay Aurél kir. törvényszéki jegyző mint joggyökonyvezető részvételével dr. Pinter Lajos ügyvéd magánadvó képviselőjének jelenlétében a kir. törvényszéknek 363/1909. B. számú végzésével kitűntöz s 1909. május hó 5-ik napján megtartott nyilvános felelviteli főtargyaláson vizsgálat alá verén, a vád meghallgatása után következőleg

íttel:

A kir. törvényszék mint büntető felelviteli bíróság az alsóbíróság íteletének a büntetés kiszabására vonatkozó részét megváltoztatva vádlott büntetését, behajthatatlanság esetén 20 (husz) napi fogházra átváltoltatando 200 (kettőszáz) korona pénzbüntetésre leszállítja; egyekben az az ítelet helybenhagyja és kötelezi a vádlottat, hogy Vidákovics Béla főmagánadvónak 20 korona felelviteli eljárási költséget 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett megfizessen.

Indokolás:

Az elsőbíróság ítelete ellen vádlott a bünsöség megállapítása miatt és azért el felelkezéssel, mert a kiszabott büntetés súlyos.

A kir. törvényszék elfogadja az elsőbíróság által a tárgyaláson felmerült bizonyított adatoknak megfelelőleg megállapított tényállást s ennek alapján az elsőbíróság íteletét a bünsöség megállapítása tekintetében e helyütt is elfogadott indokolása alapján helybenhagyja.

A büntetés kiszabásánál azonban a kir. törvényszék azt, hogy a vádlott az incriminált levelet a főmagánadvó által megelőzőleg hozza intézett serto levele válaszul írta, enyhítő körülményül mérlegelve s ezen enyhítő körülmény figyelembe vételével, az elsőbíróság íteletének indokaiiban kiemelt súlyosító körülményekre tekintettel, az elsőbíróság íteletének e részben megváltoztatásával a vádlott büntetését a rendelkező részben írt büntetésre leszállította, mint amely a vádlott bünsösége fokával arányban állónak mutatkozik.

Vádlottnak főmagánadvó költségeiben való elmarasztalása a Bp. 380. §-án alapszik.

Kelt Szombathelyen, a kir. törvényszéknek, mint büntető felelviteli bíróságnak, 1909. évi május hó 5-iken, dr. Rasky József s. k., a felelviteli tanács elnöke, Auer Karoly s. k. eladók.

1983/1909 tkv.

Hirdetmény.

Kisfalu község telekkönyvi birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579 sz. szabályrendelethez képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. t. cz. az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. XVI. t. czikkék a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendlik, az 1892. XXIX. t. czikkben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatban fogantatottak.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítés és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1909. évi június 6 (25) huszonöt napján

fog kezdődni.

Ennél fogva felhívjuk:

1. az összes érdekeltet, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netáni észrevételeiket, annál is bizonyosabban adják elő mert a régi telekkönyvi átalakítása után a téves átvételből eredhető kifogásokat jó hiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. mindazok akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatott előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határron kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg, és az előterjesztésüket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. mindazok a kik valamilyen megatallkoz tulajdon jogot tartoznak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. cz. 15—18. és 1889. XXXVIII. t. cz. 5, 6, 7, és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket, a kiküldött előtt igazolják, a vagy oda hasznának, hogy az átruházás tekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét, a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a belyeg és illeték elengedési kedvezménytől esznek, és

4. azok kiknek javára tényleg már megszünt követelésre zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve egy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmeznek, illetve, hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa vegett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a belyegmentesség kedvezményétől esznek.

Muraszombat 1909 évi május 22. a kir. járásbírósg mint tlkvi hatóság.

Aczél, kir járásbíró.

Eladó

egy tíz hónapos mészáros kutya
Behek Istvánnál Korongon.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult házasor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szornak bizonyult kőszvénynek, oszonnal és meghűlésnek, bedörzsolésnek, solé képpen használva.

Figyelem! Tilany hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és ágyaszólván minden gyógyszerertában kapható. — Főmátr: Török József gyógyszeresnél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany országhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 nos.
Mindennapi szétküldés.

Ki szép akar lenni használon Mintsek-fel Aranka-Crém.

Egy tégely ára 1 korona, nagyobb róza szinben 2 korona, Aranka szappan 70 fillér, Aranka mosdó viz 1 korona, Aranka hölgypor 1 korona, nagy 2 korona.

Kinek öszül a haja használon Aranka haj

dfjtót 1 üveg utasítással 2 korona.

Ki gyönyörű szőke hajat akar

használon Aranka hajszókót 1 üveg 1 kor, nagy 2 kor. Kapható: Muraszombathn Boics Béla gyógyszerertában vagy a **Mintsek Géza** vegyszertsi laboratóriumában készítőnél.

Kecskemét.

6 korona értékű rendelésnél ingyen csomagolás és szállítás.

Hirdetések a kiadóhivatal czimére küldendők.

Könyvkötészet Muraszombatban!

Mély tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy 1909. június hóban könyv- és papírkereskedésemel ugyszintén könyvnyomdám

helyi könyvkötésszettel

fogom nagyobbítani. Ez által e tekintetben is gyorsabban fogom megrendelőimnek nagyobbcsú rendeléseit kielégíteni.

Mídon ezt a n. é. közönség szives tudomására hozom, továbbra is kérem pártfogását.

Mély tisztelettel

Balkányi Ernő.

Keil-lakk

legkitünőbb mázólo-szer paha padló számára.

Keil-fele viasz-kenős kemény padló számára.

Keil-fele fehér „Glaser“ fenymáz 90 fillér.

Keil-fele arany-fenymáz képereteknek 40 fill.

Keil-fele szalmakalap-festék minden színben.

Keil-fele legfinomabb cipő krém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók:

Ascher B. és fia cégnél Muraszombat.

Egy doboz levélpapír
kiváltképpen ha olyan izéles kivétel,
mint a milyen Muraszombathn, Bal-
kányi Ernő papírkerekedésében kapható
legszebb alkalmi ajándéka.

Szabadalmazott Bohn-féle
természetes vörös fedélcserép

BOHN zombolyai cserepe
Legjobb minőségű fedélcserép
legolcsóbb árak mellett.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

BOHN téglagyár, Zsombolyán.